MUHANDISLIK & IQTISODIYOT

№6

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik, fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2025
IYUN

Milliy nashrlar

OAK: https://oak.uz/pages/4802

05.00.00 - Texnika fanlari
08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar · OPEN ACCESS · ULRICHSWEB GLOBAL SERIALS DIRECTORY · Academic Resource Index ResearchBib · ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE · CYBERLENINKA · OpenAIRE · ROAD · INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL · BASE · Crossref · НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА eLIBRARY.RU

РЭУ.РФ РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ · TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI · TOSHKENT DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI · TOSHKENT DAVLAT TRANSPORT UNIVERSITETI · TOSHKENT ARXITEKTURA-QURILISH UNIVERSITETI · TOSHKENT KIMYO-TEXNOLOGIYA INSTITUTI · JIZZAX POLITEXNIKA INSTITUTI

Elektron nashr,
490 sahifa, iyun, 2025-yil.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta’limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Bosh muharrir:
Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Shakarov Zafar G‘afforovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay’ati:
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O‘z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor
Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor
Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Bo‘taboyev Mahammadjon To‘ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,
Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent
Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Sharipov Sardor Begmaxmat o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Tursunov Ulug‘bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD
Botirov Bozorbek Musurmon o‘g‘li, Texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)
Jo‘raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik, fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikasiya va kompyuter tizimlari, telekommunikasiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz:
1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

MUNDARIJA

Ways to Strengthen the Economy of Karakalpakstan 12
Isakov Janabay Yakypbayevich

Sanoat korxonalarida ishlab chiqarish xavf-xatarlarini iqtisodiy baholash........ 18
Raxmatova M.G., Saidjonova Z.B

Strategy For Attracting Investments By Expanding the Participation of Joint-Stock Companies in the Securities Market 23
Aytmuratova Ulbike Jalgasovna, Kutlymurat Zhalgasovich Aytmuratov, Raushan Nurlybay qizi Umirzakova

Oʻzbekistonda eksportni sugʻurtalash mexanizmlari: mavjud holat va takomillashtirish yoʻllari 29
D.E.Qarshiev

Ta’lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va oʻsmirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va Oʻzbekiston 35
Islomova Dilrabo Salomovna

Oliy ta’lim muassasalarida xodimlarning mehnat samaradorligini oshirishda rahbarlarning roli 40
Reyimberdiyev Baburbek Adilbek oʻgʻli, Yusupov Sherzodbek Baxtiyor oʻgli, Xaitbayev Jasurbek Otaxanovich, Madraimov Xabibulla Madaminovich

Обзор по теме Современные системы управлением возбуждение синхронных машин и перспективы их развития 47
Алиев Аброр Мураткулович

The Mechanism for Applying Tax Benefits and Preferences in Tax Administration 52
Dilorom Mutalova

Innovatsiyalarning ahamiyati va ularning iqtisodiy samaradorligining oʻzbekiston qishloq xoʻjalik mahsulotlarini qayta ishlashdagi roli 57
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin oʻg’li

Bino va inshootlarni zilzilabardoshligiga oid nazariyalar........ 62
Jalilov Ahmadbek Ikromjon oʻgʻli

Soliq toʻlovchilarning majburiyatlari bajarilishini konseptual asoslari va shartlari asoslari xususida 66
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich

The Analysis of the Psychophysiological Condition of Children With Mental Disorders and the Creation of Comfort Through Designed Clothing........ 73
Asatilaeva Lola Muratjon qizi, Muminova Umida Tokhtasinovna

Analysis Types of Waterproof Fabrics and Their Physical and Mechanical Properties 80
Pulatova Laziza Bakhodirovna, Kasimova Aziza Bakhodirovna

Kichik biznes subyektlarining eksport salohiyatidan foydalanish darajasi va uni oshirish omillari 85
Umarkulov Kodirjon Maxamadaminovich, To’xtasinov Boburbek Yusufjon o’g’li

Suv resurslarini boshqarishda zamonaviy texnologiyalar:qishloq xoʻjaligi uchun iims modelini ishlab chiqish...... 89
Fazilat Egamberganova Shuhratovna

Raqamli texnologiyalar yordamida kitobxonlik madaniyatini rivojlantirish 93
Ernaqulov Sunnatillo Nurali oʻgʻli

Qurilish sanoati korxonalarini boshqarishning iqtisodiy mexanizmlari 98
Yembergenova Aynur Aydosbaevna

Mahalliy budjetlar ijrosi toʻgʻrisidagi hisobotlar va ularning axborot imkoniyatlarini oshirish masalalari 104
Abdulaziz Norquchqorov Ziyadullayevich

Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor hamkorligi 110
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi

Kichik biznes subyektlarining eksport salohiyatidan foydalanish darajasi va uni oshirish omillari 115
Umarkulov, Kodirjon Maxamadaminovich, To'xtasinov Boburbek Yusufjon o'g'li

Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini ta'minlashning gnoseologik asoslari xususida 118
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich

Nodavlat oliy ta'lim tashkilotlari faoliyatini tashkil etishning tashkiliy-huquqiy jihatlari 125
Yaqubova Nodira Olim qizi

O'zbekistonda to'qimachilik eko-mahsulotlari bozorining rivojlanish imkoniyatlari 130
Nosirova Charos

Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishda zamonaviy sifat menejmenti tizimining o'rni 135
Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li

Axoli daromadlarining turmush farovonligiga ta'siri 142
Berdibekov A.

Raqamli iqtisodiyot sharoitda ta'lim xizmati sifatini oshirishni ekonometrik modellashtirish usullari 148
Axmedova Barno Abdiyevna

Jahon mamlakatlarida chakana savdoni boshqarishning o'ziga xosligi va unda strategik menejment tizimi 151
Yaqubov Azizbek G'anibekovich

Kichik tadbirkorlik faoliyatining rivojlanish tendensiyalari 156
Amonov Mehriddin Oromiddinovich

Geologiya korxonalarining investitsion samaradorligini oshirish yo'llari 163
O'tamurodova Surayyo SHokirjon qizi

Temir yo'l transportini rivojlantirishdagi xorij tajribasi 169
Nasrullayev Nurbek Baxtiyarovich

Hududlar iqtisodiyoti agrar sektori investitsion faolligining ko'rsatkichlar tizimi va ularning xususiyatlari 174
S.J. Yangiboev

Hududlarning soliq salohiyatini oshirishdagi mavjud muammolar va ularning yechimlari 181
Sharipov Narzullo G'ulomovich

Uzoq muddatli aktivlar auditining tashkiliy va uslubiy jihatlarini takomillashtirish 188
Bakayev Xurshid Maxmudovich

Применение искусственного интеллекта в оценке кредитных рисков.. 195
Маликов Шохрух Шокирович, Неъматова Фарангиз Санжар кизи, Омонов Санжар Ғанишер ўғли, Гулмуродова Динора Акрам кизи, Камалов Шухрат Камалович

Tashqi bozorlarda tovarlarning raqobatbardoshligini oshirishda zamonaviy marketingdan foydalanish ... 209
Meliqulov Abduhalil Norinovich

Tijorat banklari investitsiya faoliyatida yuzaga keluvchi risklar 215
Jo'rayev O'ktam Panji o'g'li

Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda xalqaro savdo shartnomalarining roli.. 219
Xodjayev Jamshid Abduxakimovich

Servislashgan jamiyatda avtoservis xizmatlarining o'rni va ahamiyatini yoritishga qaratilgan ilmiy yondashuvlar 223
Shaymardanova Dildora Xaydarjon qizi

Davlat budjetining ijtimoiy sohani rivojlantirishdagi o'rni 230
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li

Madaniy festivallar-turizmni rivojlantirish vositasi sifatida 234
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna

Xizmatlar sohasida innovatsion strategiyani shakllantirishning o'ziga xos jihatlari 239
Jamshid Abduxaliqovich Xolboyev

Innovatsion tadbirkorlikning milliy iqtisodiyotdagi oʻrni 244
Fayziyev Shavkat Shaxobidinovich

Managing Tourism in Fragile Ecosystems: A Case Study Approach 251
Dilmurod Nasimov, Shahrizoda Sirojiddinova

Development of the Digital Financial Assets Market to Enhance Investment Activity 258
Shamshinur Yakubova

Turizm sohasining investitsion jozibadorligi va uni oshirish yo’llari 263
Ayubov Ilyos Ilxomovich

Qimmatli qogʻozlar bozorida risklarni boshqarish amaliyotini takomillashtirish 268
Otaxonov Saidaxror Ilhomjon oʻgʻli

Oʻzbekiston hududlarining barqaror rivojlanishi: omillar va koʻrsatkichlar tahlili 274
Hojiyev Tal’at Toshpoʻlatovich

Iqtisodchi va bugalterlarning jamiyatdagi o ‘rni va ahamiyati 282
Sohibova A’loxon Zafarjon qizi

Kasbiy ta’lim tashkilotlarida oʻquvchilarni raqamli kompetensiyasini baholashning metodologik asoslari .. 286
Maxkamova Zuxra Tursunpulotovna

Sugʻurta faoliyati hisobining normativ-huquqiy asoslari 292
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich

Raqamli iqtisodiyot: qishloq xoʻjaligi ishlab chiqarishini ixtisoslashtirish va joylashtirish 301
Bazarov Nazirjon Sobirovich, Moʻminov Baxodir Orifjonovich

Sport maktablaridagi yoqari sinf oʻquvchilarining chidamkorlikni rivojlantirishning ahamiyati 306
Qon’irbayev Dastan

Международный опыт сельскохозяйственного налогообложения и возможности его применения в узбекистане 311
Салимов Шерзод Бахтиёрович

Cleaning of Salt Water Using Reverse Osmosis 316
Kungiratbay Sharipov, Nurmanov Ma’ruf

Aksiyadorlik jamiyatlarida moliyaviy instrumentlar auditi uchun tavakkalchilikka asoslangan baholash mezonlarini takomillashtirish 326
Nuraliyev Behzod Baxtiyor oʻgʻli

Turizm investitsion salohiyatiga ta’sir kuchlari va ularga yechim 331
Ayubov Ilyos Ilxomovich

Korxonalarda nomoddiy aktivlarni hisobga olishda shaffoflikni ta’minlash va xorij tajribalaridan foydalanish istiqbollari 335
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich

Strengthening the Tourism Industry Through Education and Training: A Review of Global and Regional Strategies 342
Gʻaforova Zarina Otabek qizi

Raqamli iqtisodiyotda telekommunikatsiya infratuzilmasining rivojlanish omillari va iqtisodiy samaradorligi tahlili (oʻzbekiston misolida) 348
Xazratov Abror Panjiyevich

Smart tourism konsepsiyasining oʻzbekistonda joriy etilishi: infratuzilma, xizmatlar va raqamli innovatsiyalar tahlili 352
Abriev Zoirjon

The Development of Tourism Management as a Significant Part of Economy in Uzbekistan 358
Toʻxtarova Feruzahon Yuldashevna

Biologik aktivlarni iqtisodiy tahlil qilish turlari: metodologiyasi va amaliy qoʻllanilishi 362
Ziyayev Dilshodjon Salimjonovich

Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления 366
Машарипова Шахло Адамбаевна

Buxoro viloyat hududining urbanizatsiya konsepsiyasini ishlab chiqish 372
Akramov Doniyor Rustam o'g'li, Usmonov Muradxan Saidmaxmudovich

Интегрированный механизм оценки финансового состояния предприятия 376
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna

Ecosystem Services Under Ecological Stress: the Case of the Former Aral Sea 383
Umidjan R. Nazarkulov

O‘zbekistonda iqtisodiy ta’lim muammolarini virtual platformalar orqali bartaraf etish yo‘llari 388
Jalolova Madina Shopo‘lat qizi

Temir yo‘l transporti korxonalarida ishlab chiqarish salohiyatini rivojlantirish (“toshkent mexanika zavodi” aj misolida) 393
Xudoyorova Mehrangiz

Развитие инклюзивного образования на основе социального маркетинга и цифровизации сферы .. 400
Адилова Зулфия Джавдатовна , Шоев Алим Халмуратович

Qurilish jarayonlarini boshqarishning xorij tajribalari va ularning milliy investitsion-qurilish sohasiga transformatsiyasi 408
Abduvaliyev Bekzod Muxiddin o‘g‘li

Konsalidatsiyalashgan moliyaviy hisbotni tayyorlashni takomillashtirish.. 414
Xayitboyev Muhammadiy Israfilovich , Abduraimova Maftunaxon Axmatovna, Ovlaev Suhrob Temur o‘g‘lim , Yo‘lchiyev Oybek Ulug‘bek o‘g‘li

Iqtisodiy-ekologik hududlarda pillachilik biznesining mazmuni va mohiyati.. 419
G‘oziyeva Aziza Abdusalomovna

Yashil moliyalashuv: bank faoliyatidagi huquqiy asoslar va amaliy yondashuvlar...................................... 427
Mirzaxmedova A. A.

Tijorat banklarining yashil iqtisodiyotga o‘tishdagi faoliyatini rivojlantirish yo‘nalishlari 432
Mirzaxmedova A. A.

O‘zbekistonda inson kapitali raqamli transformatsiya sharoitida: muammolar, imkoniyatlar va strategik yechimlar 437
Umarkulov, Kodirjon Maxamadaminovich, Abdunosirova Nilufar Ravshanbek qizi

Tijorat banklari aktivlarining samaradorlik ko‘rsatkichlari istiqbollari.. 4 4 2
Xojiyev Jaxongir Dushabayevich

Aholi turmush farovonligini oshirishning ilmiy-nazariy asoslari 447
Norqobilov Nusratilla Norsaitovich

Progression of Small Business and Entrepreneurial Activity in Uzbekistan 450
Dauletbaeva Ulzada Bakhadirovna

Raqamli moda dizayni va ishlab chiqarish usuli uchun clo3D ma’lumotlar bazasi 454
Temirova Gulnoz Ibodovna, Esanova Ma’rifat G’ayratovna

Xususiy ta’lim muassasalarini boshqarishni takomillashtirishning amaliy jihatlari 459
Karimov Ulug‘bek Usmonovich

Global iqtisodiyotda bank tizimini raqamlashtirishning ahamiyati... 465
Karimova Komila Daniyarovna, Sulxonberdiyeva Shodiya Shuxrat qizi

Dasturiy vositalarning o‘zaro muvofiqlikda ishlash metodlari va algoritmlari tahlili 470
Oybek Allamov, Boburbek Babajanov, Jahongir Bekturdiyev

Mamlakatimizdagi tijorat banklari aktivlarini boshqarishning amaldagi holati tahlili 475
Baxriddinov Sharofiddin

Surxondaryo viloyati hududlarida tadbirkorlik faoliyati va uning iqtisodiy rivojlanish dinamikasiga ta’siri 483
Normurodov Alibek Anvar o‘g‘li

MUNDARIJA • СОДЕРЖАНИЕ • CONTENTS

SURXONDARYO VILOYATI HUDUDLARIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISH DINAMIKASIGA TA'SIRI

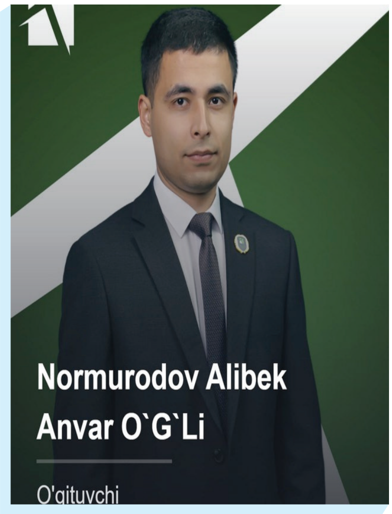

Normurodov Alibek Anvar o'g'li
Toshkent Xalqaro Moliyaviy Boshqaruv va Texnologiyalar Universiteti "Iqtisodiyot va boshqaruv" kafedrasi assistenti

https://orcid.org/0009-0002-4915-4118

Annotatsiya: Maqolada Surxondaryo viloyatida xo'jalik yurituvchi sub'ektlar, shu jumladan o'rta va kichik korxonalar sonining umumiy soni bo'yicha ham, mavjud korxonalarning tarkibiy ko'rsatkichlari, iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha faol korxonalar va tashkilotlar hamda viloyatidagi tadbirkorlik sub'ektlarining asosiy tarkibiy ko'rsatkichlari ta'hlili amalga oshirilgan. Hududiy va mahalliy miqyosda kichik biznesni samarali qo'llab-quvvatlash hamda rivojlantirishning asosiy istiqbollarini aniqlashning ustuvor chora-tadbirlari bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: Mintaqaviy iqtisodiy taraqqiyot, tadbirkorlik, kichik biznes, sanoat o'sishi, aholi bandligi, qo'shimcha qiymat yaratish, iqtisodiy siyosat, ijtimoiy-iqtisodiy tuzilma, innovatsiyalar

Abstract: The article analyzes the total number of economic entities in Surkhandarya region, including medium and small enterprises, as well as the structural indicators of existing enterprises, active enterprises and organizations by type of economic activity, and the main structural indicators of business entities in the region. Recommendations are provided on priority measures for determining the main prospects for effective support and development of small businesses at the regional and local levels.

Keywords: Regional economic development, entrepreneurship, small business, industrial growth, employment, value addition, economic policy, socio-economic structure, innovations

Аннотация: В статье проанализировано общее количество хозяйствующих субъектов в Сурхандарьинской области, включая средние и малые предприятия, структурные показатели существующих предприятий, активные предприятия и организации по видам экономической деятельности, а также основные структурные показатели субъектов предпринимательства в области. Даны рекомендации по приоритетным мерам определения основных перспектив эффективной поддержки и развития малого бизнеса на региональном и местном уровнях.

Ключевые слова: Региональное экономическое развитие, предпринимательство, малый бизнес, промышленный рост, занятость населения, создание добавленной стоимости, экономическая политика, социально-экономическая структура, инновации

KIRISH

O'zbekistonda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar sharoitida mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirish uchun tadbirkorlikning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Surxondaryo viloyati o'zining strategik geografik joylashuvi va xilma-xil iqtisodiy salohiyati bilan tadbirkorlik faoliyati dinamikasini va uning mahalliy iqtisodiyot ko'rsatkichlariga ta'sirini o'rganish uchun e'tiborga loyiq namuna hisoblanadi.

Ushbu tadqiqot Surxondaryoning turli tumanlarida tadbirkorlik subyektlarining rivojlanishi va tuzilishini o'rganadi. Bunda asosiy e'tibor kichik va o'rta korxonalarning o'sishi va taqsimlanishiga, shuningdek, ularning bandlik, yalpi hududiy mahsulot (YAHM) va tarmoqlar diversifikatsiyasi kabi muhim iqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'siriga qaratiladi. Keng qamrovli statistik tahlil va tarkibiy baholash orqali maqolada tadbirkorlik faoliyatining ijobiy tendensiyalariga hissa qo'shuvchi asosiy omillar aniqlanadi hamda ma'muriy va infratuzilmaviy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining roli baholanadi.

Bundan tashqari, maqolada qulay ishbilarmonlik muhitini shakllantirish, innovatsiyalarga asoslangan

o‘sishni qo‘llab-quvvatlash va tadbirkorlikning barqaror mintaqaviy rivojlanishga qo‘shgan hissasini oshirishga qaratilgan asosiy muammolar va siyosiy tavsiyalar bayon etilgan. Ushbu tadqiqot kichik va o‘rta biznesni maqsadli qo‘llab-quvvatlash O‘zbekistonning hududiy birliklarida muvozanatli va inklyuziv o‘sishni qanday rag‘batlantirishini ko‘rsatadigan amaliy ma’lumotlarni taqdim etish orqali mintaqaviy iqtisodiy siyosat bo‘yicha kengroq muhokamalarga hissa qo‘shadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Hududiy iqtisodiy siyosatning muhim xususiyatlarini o‘rganishda, dastlab, uning ma’muriy-siyosiy ta’sir tizimidagi o‘rni, mazmuni, asosiy maqsad va vazifalarini yorituvchi turli ilmiy usullarni ko‘rsatishga e’tibor qaratish lozim.

Hududiy iqtisodiy siyosatning mohiyatini anglash uchun uning ma’muriy ta’sir tizimidagi o‘rnini, shuningdek, ob’ektlari, sub’ektlari va vazifalari bilan bog‘liq jihatlarini aniq belgilash zarur.

Bu borada V.O.Onishchenko shunday ta’kidlaydi: “Davlat darajasidagi hududiy siyosat hududlar rivojlanishiga ko‘maklashishga qaratilgan davlat hokimiyati organlari tomonidan ishlab chiqilgan me’yoriy-huquqiy hujjatlarda o‘z aksini topadi.”[1] Ushbu yondashuvga ko‘ra, hududiy iqtisodiy siyosat - bu markaziy hokimiyat organlarining davlat ma’muriy-hududiy birliklari iqtisodiy tizimiga yo‘naltirilgan funksional me’yoriy-huquqiy va iqtisodiy ta’siridir. U ijtimoiy va ishlab chiqarish munosabatlarini maqbullashtirishga qaratilgan bo‘lib, barcha tomonlar manfaatlarining uyg‘unligini aks ettiradi.

A.F. Melnikning fikricha, davlatning iqtisodiy siyosati va hududning ichki iqtisodiy siyosatini alohida tarkibiy qismlar sifatida emas, balki yaxlit bir butun, o‘zaro to‘ldiruvchi milliy hududiy siyosat unsurlari sifatida ko‘rib chiqish lozim [2]. Mazkur siyosatlarning o‘zaro muvofiqligi ko‘p jihatdan hududiy iqtisodiy siyosatning samaradorligi va unumdorligini belgilab beradi.

R. Nurkse “Hududiy siyosat”ni quyidagicha ta’riflaydi: “Ijro etuvchi hokimiyat organlari hududiy ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning boshqariladigan jarayoniga bir qator vositalar (rag‘batlantirish, maslahat berish, nazorat qilish va boshqalar) hamda institutsional va resurs cheklovlari orqali ko‘rsatadigan boshqaruv ta’sirlari majmui” [3].

Shundan kelib chiqib, hududiy iqtisodiy siyosat odatda hududiy siyosatning ajralmas qismi hisoblanadi. Shu bois, uni hududiy va mahalliy ijtimoiy-iqtisodiy tizimlarning faoliyat yuritishining iqtisodiy va huquqiy asosi, shuningdek, to‘liq huquqlar tizimini yaratishga qaratilgan tashkiliy va boshqaruv qarorlari majmui sifatida tushunish maqsadga muvofiqdir. Iqtisodiy o‘sishning tadriji jamiyatning muayyan mezonlarga ko‘ra yuqori rivojlanish bosqichlariga o‘tishini aks ettiradi. Bu tadrij innovatsion sharoitlar, resurslar va ishlab chiqarish omillari tarkibini joriy etish asosida yuz beradi hamda o‘rnatilgan innovatsion rivojlanish modeliga o‘tishni ta’minlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Hududiy iqtisodiy siyosatning muhim vazifasi hududiy iqtisodiyotni zamonaviylashtirish uchun samarali mexanizmlarni joriy etishdir. Bu inqirozni bartaraf etishga va mahalliy hamda hududiy darajada iqtisodiy o‘sishni rag‘batlantirishga ko‘maklashadi. Milliy iqtisodiyotning makroiqtisodiy barqarorligini ta’minlash, hududiy rivojlanishdagi nomutanosibliklarni yo‘qotish va yuqori sifatli iqtisodiy o‘sishga o‘tish har bir hududning iqtisodiy rivojlanishidagi ijobiy tendentsiyalar bilan uzviy bog‘liqdir.

Hududiy iqtisodiy siyosatni metodologik o‘rganishda hamkorlik yondashuvini qo‘llash zarur. Chunki hududiy rivojlanish va iqtisodiy siyosatning o‘zi ham o‘z-o‘zini tashkil etish jarayoni xususiyatlariga ega bo‘lgan ochiq tizimdir, uni tahlil qilish an’anaviy ilmiy usullar doirasidan chetga chiqadi.

Bundan tashqari, bunday yondashuv tadqiqot ob’ekti tizimi va uning tarkibiy qismlarining rivojlanishini boshqarish va muvofiqlashtirish uchun samarali usullarni topishga imkon yaratadi. Hamkorlik usulidan foydalanish faqat davlat, hududiy boshqaruv organlari va mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlari o‘rtasida hududiy rivojlanishning belgilangan maqsadlariga erishish, yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan xavflarni kamaytirish va oldini olish uchun tizimli va aniq belgilangan o‘zaro hamkorlik mavjud bo‘lgandagina amalga oshirilishi mumkin.

TAHLIL VA NATIJALAR

Kichik korxonalar mahalliy byudjetlar uchun muhim daromad manbai hisoblanadi. Ular soliq bazasini kengaytirish orqali daromadning oshishiga hissa qo‘shadi. Kichik korxonalar ko‘pincha bo‘sh joylarni yoki o‘z faoliyati uchun mos kelmaydigan binolarni ijaraga olib, ularni ta’mirlashga mablag‘ sarflaydi va shu orqali biznes imkoniyatlarini kengaytiradi.

Kichik biznesni rivojlantirish jarayonining iqtisodiy mohiyati bilan bir qatorda, bozor tizimining ijtimoiy vazifalariga sezilarli ta’sir ko‘rsatadigan jarayonning o‘zi ham muhimdir. Shu sababli, jamiyat rivojlanishining barcha bosqichlarida kichik biznesning o‘rni va rolini aniqlash masalasi dolzarbligicha qolmoqda. Bunda iqtisodiy, ijti-

moiy va siyosiy mazmunning oʻzaro bogʻliqligi, shuningdek, tegishli sohalarga oʻzaro taʼsir etish nuqtai nazaridan, muayyan sharoitlarda jamiyat tuzilmasi elementlarini koʻrib chiqish lozim.

Rasmiy statistika maʼlumotlarini tahlil qilish natijasida, soʻnggi paytlarda Surxondaryo viloyatida xoʻjalik subyektlarining, xususan, kichik va oʻrta biznes subyektlarining umumiy soni hamda 10 ming aholiga toʻgʻri keladigan mavjud korxonalar sonini hisoblashda oʻsish tendensiyasi kuzatilmoqda (1-jadval).

1-jadval: Surxondaryo viloyatida iqtisodiy subʼektlarining asosiy tarkibiy koʻrsatkichlari. Manba: https://stat.uz/uz saytidan olingan maʼlumotlar asosida muallif hisob-kitobi.

Yillar	Jami	Shundan			
		Yirik korxonalar	Kichik biznes subʼektlari	Oʻtgan yilga nisba-tan oʻzgarishi(Y) %	Oʻtgan yilga nisbatan oʻzgarishi (Kb)%
Xoʻjalik yurituvchi subʼektlar soni, birlikda					
2010	12367	3421	8946	-7,4	-4,5
2015	12259	3197	9062	-12,7	-14,4
2020	19220	3657	15509	26,7	33,5
2021	25367	3804	21563	4,0	39,0
2022	28291	3896	24395	2,4	13,3
2023	31427	4059	27368	4,2	12,2
2024	34421	4174	30247	4,1	13,4
Mavjud aholining 10000 kishiga toʻgʻri keladigan xoʻjalik yurituvchi subʼektlar soni, birlik					
2010	60	17	43	-10,5	10,3
2015	52	14	38	-16,7	-11,6
2020	73	14	59	-	55,3
2021	94	14	80	-	35,6
2022	103	14	89	-	11,3
2023	112	14	98	-	10,1
2024	121	14	107	-	11,4

2.1.1 Jadvalda keltirilgan maʼlumotlarni tahlil qilganda, Surxondaryo viloyatida iqtisodiy subʼektlarning asosiy tarkibiy koʻrsatkichlari boʻyicha yirik korxonalar soni 2020 yilda 2019 yilga nisbatan 26,7 foizga koʻpayib, 3 657 taga yetgani maʼlum boʻldi. 2024 yilda esa bu koʻrsatkich 2023 yilga nisbatan 4,1 foiz oʻsib, 4 174 tani tashkil etdi. Shu davrda viloyatda faoliyat yuritayotgan kichik biznes subʼektlari soni 2023 yilga nisbatan 13,4 foizga koʻpayib, 30 257 taga yetdi. Natijada, 2024 yilda Surxondaryo viloyatidagi iqtisodiy subʼektlarning umumiy soni 34 421 tani tashkil etdi.

Surxondaryo viloyatida har 10 000 aholiga toʻgʻri keladigan iqtisodiy faoliyat subʼektlari sonini tahlil qilsak, 2024 yilda jami faoliyat yuritayotgan tashkilot va korxonalar soni 121 tani tashkil etdi. Bunda kichik biznes subʼektlari soni 107 ta, yirik korxonalar soni esa 14 tani tashkil etdi. Iqtisodiy faoliyat subʼektlarining miqdoriy tarkibidagi oʻzgarishlar ushbu korxonalarda band boʻlgan xodimlar soni va yalpi hududiy mahsulot hajmining oʻzgarishiga ham ijobiy taʼsir koʻrsatdi (2-jadval).

Eʼtiborga loyiq jihati shundaki, 2010-yilda barcha iqtisodiy subʼektlar soni 11,9 foizga kamayganiga qaramay, xodimlar soni 2011-yilga nisbatan 1,42 foizga koʻpaygan. Shuningdek, sotilgan mahsulotlarning qiymat boʻyicha umumiy hajmi 2012-yilda 2011-yilga nisbatan 6 foizga oshgan.

2-jadval: Surxondaryo viloyatidagi tadbirkorlik subʼektlarining asosiy tarkibiy koʻrsatkichlari. Manba: https://stat.uz/uz saytidan olingan maʼlumotlar asosida muallif hisob-kitobi.

Yillar	Jami	Shundan			
		Yirik korxonalar	Kichik biznes subʼektlari	Oʻtgan yilga nisbatan oʻzgarishi(Y) %	Oʻtgan yilga nisbatan oʻzgarishi (Kb)%
Ish bilan band ishchilar soni, ming kishi					
2010	972,8	243,2	729,6	0,24	1,1
2015	981,3	193,4	787,9	0,21	0,4
2020	985,5	200,1	785,4	0,65	0,2

2021	1001,9	202,4	799,5	1,15	1,8
2022	1003,0	199,6	803,4	-1,4	0,5
2023	1011,2	200,3	810,9	0,4	0,9
2024	1001,10	202,5	803,5	1,16	0,13
Yalpi hududiy mahsulot hajmi, mlrd. so‘m					
2010	3394,7	960,8	2433,9	5,8	6,9
2015	11114,4	2645,2	8469,2	8,4	18.1
2020	27571,6	6313,9	21257,7	12,3	15,6
2021	33591,1	7625,2	25965,9	21,8	22,1
2022	39201,8	9094,8	30107,0	19,3	15,9
2023	46839,7	11288,4	35551,3	24,1	18,1
2024	54,354.1	13817	41237.65	21,9	22,4

Tahlil natijalariga ko‘ra, hozirgi kunda Surxondaryo viloyati korxonalari tuzilmasida eng katta ulushni kichik korxonalar egallaydi va ularning 87,1 foizi kichik biznesga taalluqlidir.

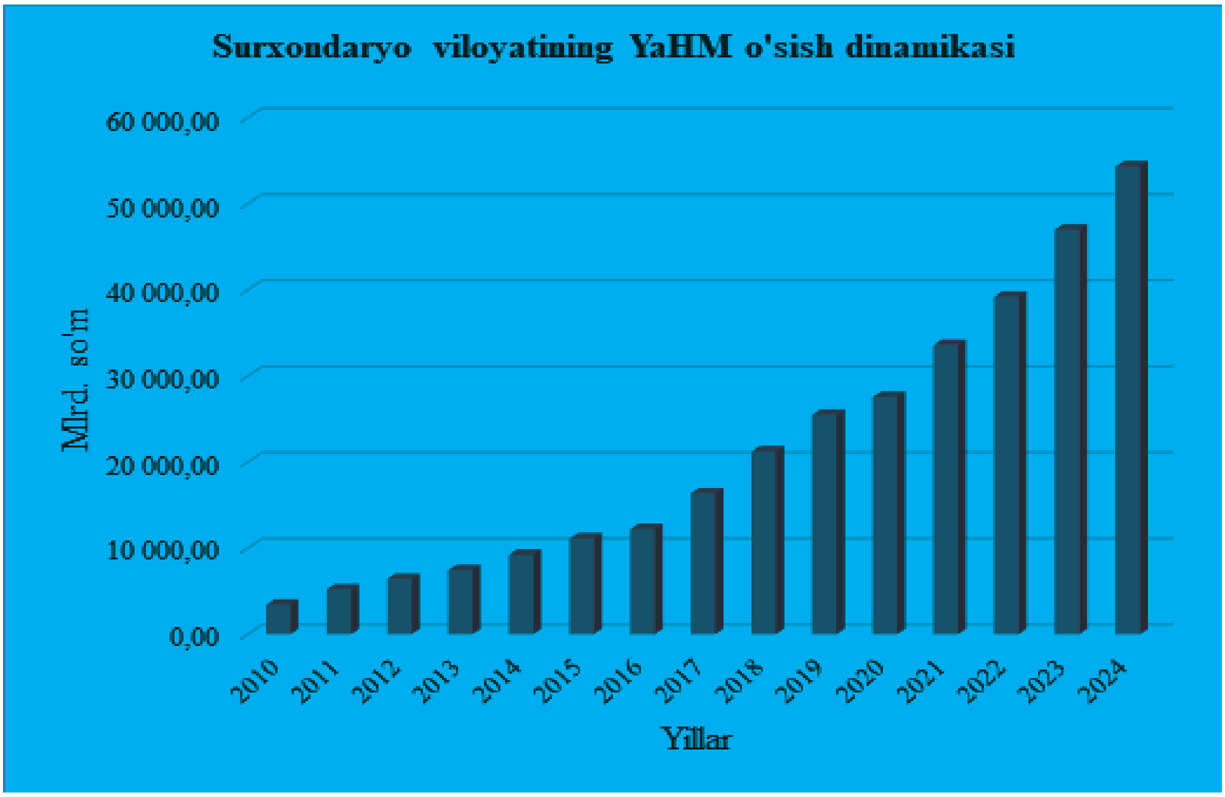

1-rasm: 2010-2024 yillarda Surxondaryo viloyatining yalpi hududiy mahsulotining o‘sish dinamikasi. (Muallif hisob-kitobi)

2024-yilda sotilgan mahsulotlar hajmi bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasi miqyosida mahsulot sotuvining eng katta ulushi kichik biznes subyektlariga (75,9%) to‘g‘ri keladi, qolgan sotuvlar esa yirik korxonalar hissasiga to‘g‘ri keladi. Surxondaryo viloyatida ham sotuv tarkibida eng katta ulush kichik biznesga (59,8%) tegishli ekanligi aniqlandi.

Statistik kuzatuvlar natijalariga ko‘ra, mamlakatimizning yirik korxonalari sanoat sohasida sezilarli ustunlikka ega, mahsulot sotuvida esa kichik biznes subyektlari turli xizmat ko‘rsatish sohalarida, jumladan sog‘liqni saqlash, san’at, sport va dam olish, shuningdek, ijtimoiy ta’minot sohalarida yetakchilik qiladi. Bular orasida eng yuqori o‘sish sur’ati axborot-kommunikatsiya xizmatlarida kuzatilib, 2023-yilda 2022-yilga nisbatan 25,6 foizga oshdi. Bu esa, o‘z navbatida, Surxondaryo viloyatining iqtisodiy sohasini iqtisodiy turlar bo‘yicha tahlil qilish zarurligini ko‘rsatadi (3-jadval).

3-jadval: Surxondaryo viloyatida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faol korxonalar va tashkilotlar soni (birlikda). Manba: https://stat.uz/uz saytidan olingan ma’lumotlar asosida muallif hisob-kitobi.

Ko‘rsatkichlar	2010 y.	2015 y.	2021 y.	2022 y.	2023 y.	2024 y.	2024 yilda 2010 yilga nisbatan o‘zgarishi (+,-)
Jami	10457	10477	17956	27039	29017	31159	20702
shu jumladan:							
qishloq, o‘rmon va baliq xo‘jaligi	1804	786	1439	3445	3751	4185	2381
sanoat	1118	1308	2627	4058	4637	4824	3706
qurilish	1183	1079	2256	2467	2718	3030	1847
savdo	3300	3194	6910	8051	8121	9450	6150
tashish va saqlash	368	525	810	832	887	924	557
yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar	474	787	1580	1703	1796	1911	1437
axborot va aloqa	72	179	285	330	374	413	341
sog‘liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar	132	208	310	437	491	548	416
boshqa turlari	2366	2411	1739	5716	6242	5874	3508

Jadvalda keltirilgan Surxondaryo viloyatining iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faoliyat yuritayotgan korxona va tashkilotlar soniga e’tibor qaratsak, viloyat ichidagi tuman va shaharlarning iqtisodiy salohiyati, xomashyo bazasi, infratuzilma va logistika imkoniyatlari o‘rganilgani hamda muayyan tovarlarni import qilish zarurati baholanganini asos qilib olgan holda, qo‘shilgan qiymat zanjirini to‘liq qamrab olish va turli sohalar hamda hududlardagi korxonalar o‘rtasidagi hamkorlik aloqalarini mustahkamlashga zamin yaratilganini ko‘rishimiz mumkin. Bu savdo xizmatlari boshqa iqtisodiy faoliyat turlariga nisbatan eng yuqori ko‘rsatkichga ega ekanligi bilan tasdiqlanadi, xususan 2023-yilda 2010-yilga nisbatan 6150 taga ko‘payib, 9450 tani tashkil etganligi buning yaqqol dalilidir.

Surxondaryo viloyatida iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha faol korxona va tashkilotlar sonida eng ko‘p ulushni egallagan ikkinchi soha sanoat sektoridir. 2010-yilda ushbu sektordagi korxonalar soni 1118 tani tashkil etgan edi. 2023-yilga kelib esa, Surxondaryo viloyatining ishlab chiqarish va resurs salohiyatidan kompleks hamda samarali foydalanish natijasida, bu ko‘rsatkich 3706 taga oshib, 4824 taga yetdi. Bu o‘sish asosan yuqori qo‘shilgan qiymatli mahsulotlar hamda ichki va tashqi bozorlarda raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarish uchun mo‘ljallangan zamonaviy va ilg‘or texnologiyalar bilan jihozlangan ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish hisobiga erishildi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tahlil natijalariga ko‘ra, sanoat sohasida aniq loyihalarni ishlab chiqish uchun birinchi navbatda e’tibor qaratish lozim bo‘lgan sohalar: farmatsevtika, to‘qimachilik, charm-poyabzal va mebel sanoati, qurilish materiallari ishlab chiqarish, shuningdek, qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini qayta ishlovchi korxonalarni tashkil etish va rivojlantirishdir.

Hududiy va mahalliy darajada kichik biznesni samarali qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirishning asosiy istiqbollarini aniqlash bo‘yicha birinchi navbatdagi chora-tadbirlar yuzasidan quyidagi tavsiyalarni berish mumkin:

1. Qulay biznes muhitini yaratishni qo‘llab-quvvatlash (mahalliy hukumat va boshqaruv organlarining hamda hududiy o‘zini o‘zi boshqarish organlarining amaldagi me’yoriy-huquqiy hujjatlarini davlat tomonidan tartibga solish siyosati tamoyillariga muvofiqlashtirish, kreditlar bo‘yicha foiz stavkalarini mahalliy budjetlar hisobidan qisman qoplash mexanizmini ishlab chiqish), kichik korxonalarning investitsiya loyihalarini amalga oshirish uchun taqdim etadigan investitsiya takliflarining hududiy ma’lumotlar bazasini yaratish.

2. Yangi ish oʻrinlarini yaratish, ishsizlikni kamaytirish va tadbirkorlikni rivojlantirishni ragʻbatlantirish (mahalliy davlat hokimiyati organlari ishsizlarga oʻzining tadbirkorlik faoliyatini boshlashi uchun bir martalik moddiy yordam koʻrsatish orqali oʻzini oʻzi band qilishni taʼminlash, mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirishda nafaqat ishsizlarga, balki mehnat bozorida talab yuqori boʻlgan va tadbirkorlik faoliyatini boshlash istagida boʻlgan barcha shaxslarga oʻz biznesini boshlash imkoniyatini beradigan kasblarga alohida eʼtibor qaratish).

3. Qishloq joylarda kichik tadbirkorlikni rivojlantirish boʻyicha chora-tadbirlarni amalga oshirish (ekologik toza qishloq xoʻjaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish, ularni qayta ishlash va eksport qilish boʻyicha kichik korxonalarga moddiy yordam koʻrsatish mexanizmini ishlab chiqish, ishdan boʻshatilgan ishchi kuchining faoliyatning yangi turlariga oʻtishini qoʻllab-quvvatlash), qishloq xoʻjaligi va “yashil turizm”ni rivojlantirish sohasida shaharda roʻyxatdan oʻtgan ishsizlarning qishloq joylarda yangi tashkil etilgan ish oʻrinlarida ishlashini qoʻllab-quvvatlash.

4. Kichik korxonalarning davlat va mahalliy budjet mablagʻlari hisobidan tovarlar xarid qilish va xizmatlar koʻrsatish boʻyicha hududiy tanlovlarini (tenderlarini) oʻtkazish, shuningdek, hududiy buyurtmalarni bajarishda tadbirkorlarning ishtirokini ragʻbatlantirish.

5. Mahalliy darajada kichik tadbirkorlikni qoʻllab-quvvatlash sohasida davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini joriy etish (kichik biznes subʼektlarini hududiy siyosatni shakllantirishda ishtirok ettirish, davlat hokimiyati organlari qoshida tadbirkorlarning hududiy kengashlarini tashkil etish, tadbirkorlik subʼektlarini ragʻbatlantirish, kichik korxonalar tomonidan amalga oshirilayotgan ilmiy-texnikaviy va innovatsion sohalardagi loyihalarni birgalikda moliyalashtirish orqali hududga innovatsion va energiyani tejaydigan texnologiyalarni joriy etish, har chorakda davlat mulkiga tegishli boʻlgan ishlab chiqarish va noishlab chiqarish maqsadidagi binolarning mavjudligi toʻgʻrisida monitoring oʻtkazish va ularni xoʻjalik yurituvchi subʼektlarga ijaraga berish).

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati

1. Onishchenko V.O. Analysis of influencing factors on foreign investments /V.O. Onishchenko, T.V. Romanova //Economy and the region: Nauk.visn. – Poltava: PoltNTU, 2008. – No. 2. – P. 3–7.
2. Мельник А.Ф. Механизмы реализации региональной структурной политики: монография/Мельник А.Ф., Лавров Л.А., Васина А.Ю. [и др.]; под общ. науч. ред. профессора А.Ф.Мельник. – Тернополь: ТНЭУ, 2015. – 343 с.
3. Nurkse R. Problems of Capital Formation in Underdevelopment Countries and Patterns of Trade and Development / R. Nurkse. – New York, Oxford University Press, Galaxy Books, 1967.
4. www.stat.uz
5. www.surxonstat.uz

muhandislik
& iqtisodiyot
ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta’limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov
Musahhih: Zokir Alibekov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. № 6

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Muhandislik va iqtisodiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

“Muhandislik va iqtisodiyot” jurnali 26.06.2023-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S–5669245 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy